

DETRE Zoltán, TIBENSZKYNÉ Dr. Fórika Krisztina

**TISZTJELÖLT HALLGATÓK FIZIKAI ALKALMASSÁG MÉRÉSÉNEK TAPASZTALATAI ÉS
INFORMÁCIÓTECHNOLÓGIAI TÁMOGATÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI****MEASUREMENT OF PHYSICAL APTITUDE AND ASSIGNMENT COMPETENCY OF OFFICER CADETS
AND CAPABILITIES OF THE INFORMATION TECHNOLOGY SUPPORT**

A szerzők Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem tisztjelölt hallgatóinak tanulmányai során végzett különböző típusú fizikai felmérések vizsgálatának tapasztalatait összegzik, illetve javaslatot tesznek az értékelés információtechnológiai támogatására.

Authors analyses the development phases of measurement of physical aptitude and assignment competency of officer cadets and summarizes the experience of the physical examination surveys. Later proposals for the evaluation the information technology support.

BEVEZETÉS

A fizikai alkalmasság vizsgálata a rendvédelmi szervek egyik fontos és aktuális problémája, hiszen mind az itthon szolgáló, vagy misszióba készülő katonák, a tűzoltók, a rendőrök szolgálatteljesítésük alatt számtalanszor kerülnek szembe vele. A honvéd tisztjelölt hallgatók fizikai felkészítése - a Magyar Honvédség állományába kerülése érdekében - tanulmányi idejük alatt folyamatos és sokrétű, megfelelő a törvényi előírásoknak.[1] [2] A hallgatóknak tornateremben, sportpályán, akadálypályán, úszómedencében kell teljesíteniük az éppen aktuális szemeszter felmérési számaikat, legalább az előírt minimum szinteken. A szerzők a cikk első részében a különböző típusú felmérések sokrétűségét érzékeltetik, majd a mérés adatainak értékelési módját. A cikk harmadik részében bemutatásra kerül egy olyan szoftver, amelynek segítségével az értékelés könnyíthető és gyorsítható.

HONVÉD TISZTJELÖLTEK FIZIKAI FELKÉSZÍTÉSÉNEK FOLYAMATA

A ZMNE felvételi szabályzata [3] szerinti sikeres felvételi eljárást követően, a honvéd tisztjelöltek három hónapos alapkiképzésen vesznek részt Szentendrén. Fizikai felkészítésük az első szemeszterben a Kiképzőbázison, az alapkiképzés részeként valósul meg. A Katonai Testnevelési és Sportközpont testnevelői a második szemesztertől kezdik el a honvéd tisztjelöltek tudatos és tematikus fizikai felkészítését. A tantárgyak általános és speciális blokkokból épülnek fel, amelyeknek tantárgyi programja tartalmazza az egyes blokkok pontos leírását.[4] Az általános blokkban, minden szemeszterben a 3200 méteres síkfutás sportöltözetben, fekvőtámaszban karhajlítás-nyújtás, felülés szerepel, illetve a tantárgy specifikumától függően húzózkodás, vagy kötélmászás gyakorlóöltözetben, vagy függeszkedés szerepel negyedikként.

Az „Alapozó fizikai felkészítés” tantárgy speciális blokkját az állóképességi számok közül a 2000 méteres futás gyakorlóöltözetben illetve a 400 méteres síkfutás sportöltözetben adják. Az értékelő táblázat segítségével történik az elért eredmények pontokra történő átkonvertálása. A minimumként meghatározott elérendő pontszám 130/szemeszter. Az értékeléshez illetve a szemeszter aláírásához szükség van arra, hogy a tisztjelöltek minden felmérési számból elérjék az előírt minimum szintet, valamint a 130 pontot, és óralátogatásuk feleljen meg a tanulmányi és vizsgaszabályzat követelményeinek.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 4. szám

DETRE Zoltán, TIBENSZKYNÉ Dr. Fórika Krisztina

A „Testnevelés, önvédelem I.” tantárgy speciális részét a katonai közelharc tölti ki. Az értékelés alapjául az alaptechnikák, esés és dobástechnikák, szabadulások és a katonai testnevelés módszertana, valamint anatómiai és élettani vonatkozású elméleti tananyagok szolgálnak. (1.ábra) A „Testnevelés önvédelem II.” tantárgy folytatja a katonai közelharc tantárgy megkezdett motívumait. Az alaptechnikák ismétlését, gyakorlását követően fegyveres és eszközös technikák elsajátítására kerül sor, majd a tisztjelöltek begyakorolják a fogoly ejtés, rögzítés és elvezetés szakszerű végrehajtását. Az elméleti felkészítés a katonai testnevelés módszertanának edzéselméleti alapjaira koncentrál.

1.ábra Fizikai felkészítés terepen

A „Testnevelés önvédelem III.” specifikuma az akadálypálya elemeivel való ismerkedés. A gyakorlás akadályelemről-akadályelemre, majd parciális /elemek-elemcsoportok összefűzése/ végül globális gyakoroltatása a teljes - 20 akadályelem - akadálypálya abszolválása. A „Katonai sportok” tantárgy a hét szemeszter közül a legnehezebb, hiszen az általános blokk mellett igazán katonai jellegű feladatok abszolválása is vár a honvéd tisztjelöltekre. A 3200 méteres síkfutást gyakorló öltözetben is teljesíteni kell, ezen felül a dobókészség, pontosság is felmérésre kerül a kézigránát hajtás esetében, illetve ebben a blokkban ismételten megjelenik, és értékelésre kerül az akadálypálya leküzdése.

A „Fizikai felkészítés” keretén belül a specialitást az úszás jelenti. A szemeszter végére minden tisztjelöltnek el kell tudni jutnia oda, hogy leküzdje a vízi akadálypályát, illetve 200 métert folyamatosan tudjon úszni szabályosan, az úszásnem jellegének megfelelően. Cél, hogy a bajba jutott, sérült társ mentését szakszerűen el tudják végezni. A „Sportjátékok” tantárgy keretén belül labdasportokkal ismertetjük meg a tisztjelölteket. Az általános blokkban elért eredmény pontszáma duplázódik a szemeszter végén.

HONVÉD TISZTJELÖLTEK FIZIKAI ALKALMASSÁGÁNAK MÉRÉSE: MEGFELELT VAGY NEM?

A kérdés első hallásra egyszerűnek tűnik, de ha jobban belegondolunk nem az. Nem mindegy, hogy a hallgató tanulmányi időszakának melyik félévében tesszük fel a kérdést és az sem, hogy férfi vagy nő esetében, illetve az sem, hogy éppen mit vizsgálunk. A honvéd tisztjelöltek fizikai állapotfelmérése eltérő környezetben történik, hiszen egy részük végrehajtható tornatermi körülmények között, de a futások-, akadálypálya-, úszás felmérése más-más

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 4. szám

DETRE Zoltán, TIBENSZKYNÉ Dr. FÓRIKA Krisztina

infrastruktúrát követel meg. Az eredmények rögzítése papír alapon történik, sokszor az időjárás viszontagságai közepette. A javítási lehetőséggel élve hallgatóink korrigálhatják korábban elért eredményeiket, egészen a vizsgaidőszak kezdetéig. Ekkor másoljuk be PC-re a már rögzített eredményhalmazt. Ez fáradságos, aprólékos, mechanikus, adminisztratív munkát jelent a testnevelő tanárok számára.

Az alkalmasság mérés informatikai támogatására a közelmúltban került sor. Két informatikus mérnök honvéd tisztjelölt hallgató a 2011. évi őszi Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemi Tudományos Diákköri munkájában, kidolgozott egy olyan szoftvert, amellyel a felmérési adatok kiértékelése, tárolása és rendszerezése egyaránt megvalósítható. A testnevelés felméréseknek számítógépes programmal történő segítése a programot készítő fiatalok szerint megoldaná az adattárolás problémáit és a minősítés kiadásának gyorsítását is eredményezhetné. A Farkas Dániel és Balogh Attila honvéd tisztjelöltek által, Tibenszkyéné szds. irányításával kidolgozott program egyaránt alkalmas a felmérésekben érdekelt két fél – felmérést értékelők és a felmérést végrehajtók – elvárásait és igényeit kiszolgálni. Az elkészült program két kiemelt funkcióban nyújt használható megoldást: lehetővé teszi az adatok tárolását illetve a kiértékelését is. A felhasználók a Fizikai Alkalmasság vizsgálatot Támogató program (FAT) elindulása utáni kezdőképernyőn két gomb közül választhatnak, aszerint, hogy az adatok *kiértékelésére*, vagy éppen *nyilvántartására* van szükségük. Ez azt jelenti, hogy két külön alkalmazás indítható a kezdőképernyőről. Az egyik az adatok nyilvántartását végző „FARKAS” avagy a Fizikai Adatok Rendszerező és Kiértékelő Adatbázis Szoftver, a másik az adatok gyors kiértékelését lehetővé tévő „Ludovika Physical Power (LP Power) szoftver.

A FARKAS programrész az adatok rendszerezése és tárolása mellett, lehetővé teszi új tantárgyak létrehozását, és a hallgatók hozzárendelését egy adott felmérés típushoz. Biztosítja továbbá a felmérési eredmények összesítését, kiértékelését és eltárolását. Az adatok nyilvántartása SQL szerverten történik, amely gyors és megbízható adatelérést biztosít. Amelynek beépítéséhez az alkalmazásba a megfelelő szakirodalomra is szükség volt. [5]. (2. ábra)

2. ábra Hallgatók nyilvántartása és értékelése

FELMÉRÉSI EREDMÉNYEK KIÉRTÉKELÉSE

„Az LP Power programrész a tisztjelölteket segíti abban, hogy felmérjék saját teljesítményüket és egyéb információkat kapjanak. Könnyű kezelhetősége és egyszerűsége az ablakos alkalmazások fő sajátosságait mutatja felhasználóbarát formában és mivel a működése nem igényli az adatbázissal való kapcsolatot, rendkívül gyors, amit a .NET 4.0 keretrendszer biztosított.[6] A tisztjelölt hallgató – miután megadja, melyik félévben szeretné az értékelést – rövid kitöltés után gombnyomásra meg is kaphatja az értékelését.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 4. szám

DETRE Zoltán, TIBENSZKYNÉ Dr. Fórika Krisztina

Mindazokon túl a program további szolgáltatásai a: „Pontszám kalkulátor”, „Min/Max követelmény”, „Testtömeg index”, „Testzsír kalkulátor”, „Instrukciók”. (2.ábra). A gombok különböző funkciókat jelentenek, és új lehetőségeket jelenítenek meg. A "Min/Max" követelmény gombra kattintva egy olyan ablak jön elő, amely egy egyszerű képet ad a felhasználónak arról, hogy az egyes felmérésekhez mi a minimum követelmény, és a maximum pontszám eléréséhez szükséges eredmény. Ez nagyon fontos információ, ha az adott típusú felmérést teljesíteni kívánja a tisztjelölt. A "Testtömeg index kalkulátor" kiszámolja a felhasználó testtömeg indexét a megadott magasság és súly alapján. A testtömeg index segítségével megtudhatjuk, hogy a vizsgált személy magasságához képest a testsúlya megfelelő-e. A testtömeg index kalkulátor és a testzsír kalkulátor egymást kiegészítő funkciók. A következő funkció a Testzsír kalkulátor, amely a felhasználótól bekért adatokból kiszámolja és kiírja azt, hogy a testtömeg hány %-át teszi ki zsír. Mivel a testsúly nem ad mindig megfelelő információt arról, hogy a testsúlyunk milyen részét alkotja zsír vagy izom. Ezért fontos megtudni testtömegünk hányad részét teszi ki az izom.

A szoftver *legfőbb* funkciója az elért eredmények alapján a pontszámok kiszámítása. Mivel félévenként más és más összetevőkből adódik össze a végső pontszám, először el kell dönteni, melyik félévben szeretnénk a számonkérési feladatokat teljesíteni. Miután a felhasználó kiválasztotta a számára megfelelő félévet, az "OK" gombra kattintva megjelenik a kiválasztott félévhez tartozó űrlap, aminek kitöltésével kiszámíthatja pontjait, illetve meggyőződhet arról, hogy az elért eredmények elégségesek-e az adott félév teljesítéséhez.

A FELMÉRÉS INFORMÁCIÓTECHNOLÓGIAI TÁMOGATÁSÁNAK TOVÁBBI LEHETŐSÉGEI

A tornaterem, futópálya vagy a medence nem alkalmas környezet laptop vagy egyéb számítógépes környezet kialakítására, ezért célszerű megoldani az adatok tárolásának olyan módját, amely a fizikai felmérés közvetlen környezetében képes generálni az adható pontok számát.

A probléma továbbfejlesztése leegyszerűsítve tehát azt jelenti, hogy a felmérést végző *kezében* legyen olyan eszköz, amely legalább azzal segíti a vizsgálatot, hogy megadja, hány pontot ért el a vizsgált személy. A probléma informatikailag összetett, ugyanis az asztali számítógépen futó adatbázisra a nyilvántartó programrész működése szempontjából szükség van, tehát a testnevelő tanárok kezébe adott eszköznek ezzel az adatbázissal célszerű kapcsolatban lennie. Amennyiben az erőforrások megengedik, a következő lépcsőfok a webes felület kialakítása és a különböző platformokkal való kompatibilitás megoldása lenne. Értjük ez alatt az okos telefonok széles skáláját, az androidos vagy hasonló mobil eszközöket. Sokkal könnyebb lenne az oktatók számára, ha kis méretű mobil készülékek segítségével értékelnék az egyes hallgatók teljesítményeit, majd továbbítanák a szerveren lévő adatbázisba. Ezáltal tovább csökkenne a felhasználásra kerülő papír mennyiség és kényelmesebbé, gyorsabbá válna az értékelés és adatkezelés.

Összességében elmondható, hogy a programok hasznosak, az idej és a 2012-es évben tesztelésükre és a további igényeknek megfelelő átdolgozásukra kerül sor. A ZMNE Közszolgálati Egyetembe történő beolvadását követően újra kell gondolni a programokkal kapcsolatos elvárásokat, meg kell szabni azokat a kereteket, amelyek a fejlesztők felhasználhatnak és rendelkezésre kell bocsátani a megfelelő erőforrásokat, amin a tesztelések végrehajthatók.

Kulcsszavak: fizikai felkészítés, alkalmasság mérés, honvéd tisztjelölt, FAT, LP POWER, FARKAS

Keywords: physical education, assignment competency, officer cadet, FAT, LP POWER, FARKAS

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 4. szám

DETRE Zoltán, TIBENSZKYNÉ Dr. Fórika Krisztina

FELHASZNÁLT IRODALOM

- [1] 2011. évi CXXXII. Törvény a Nemzeti Közszerológati Egyetemről, valamint a közgazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról
30. § Last downloaded: 2011-12-02
- [2] 1996. évi XLV. Törvény a katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények vezetőinek, oktatóinak és hallgatóinak jogállásáról
Last downloaded: 2011-12-02
- [3] Egyetemi Felvételi Szabályzat (ZMNE) http://193.224.76.4/download/szmsz/20110306/5_sz_mell.pdf
Last downloaded: 2011-12-02
- [4] Tantárgyi programok http://www.zmne.hu/akadalymentesített_honlap/bolyai_elemei/magunkrol_elemei/ktsk.html
Last downloaded: 2011-12-02
- [5] DEBETTA, P., LOW G., WHITEHORN, M.: *Introducing Microsoft SQL Server 2008*, (2008) ,Washington, Redmond, ISBN: 9780735625587
- [6] NOVAK I., VELVART A., GRANICZ A., BALASSY GY., HAJDRIK A., SELLERS, M., HILLAR G., et al. : *Visual Studio 2010 and .NET 4 Six-in-One* , (2011), Indianapolis, Wrox, ISBN-13: 978-0470499481,